

Державний вищий навчальний заклад
“Українська академія банківської справи Національного банку України”
Кафедра банківської справи

КУРСОВА РОБОТА
з дисципліни “Фінансовий менеджмент в банку”
на тему: ”Управління валютним ризиком в банку”

Виконав: студент V курсу
групи МБС–11
денної форми навчання
Сулима М.К.

Науковий керівник: доцент Криклій О.А.

Метою курсової роботи є розробка науково-методичних підходів і практичних рекомендацій щодо удосконалення методів оцінки та мінімізації валютного ризику банку.

Завдання курсової роботи:

- ✓ з'ясувати сутність поняття «валютний ризик банку», виділити та класифікувати фактори, що визначають його рівень;
- ✓ визначити класифікаційні ознаки для побудови типології валютного ризику банку;
- ✓ дослідити організаційне та інформаційне забезпечення управління валютним ризиком банку;
- ✓ дослідити та описати інструментарій аналізу та оцінки валютного ризику банку;
- ✓ визначити методи та відповідний ним інструментарій мінімізації валютного ризику банку;
- ✓ дослідити та описати процес контролю валютного ризику в банку;
- ✓ відобразити методики стрес-тестування із врахуванням закордонного досвіду і обґрунтувати доцільність вдосконалення існуючих методичних рекомендацій Національного банку щодо проведення стрес-тестування в комерційних банках України;
- ✓ обґрунтувати доцільність використання методу трансфертного ціноутворення за узгодженими строками погашення для регулювання основних форм валютного ризику банку.

Об'єктом дослідження є закономірності і принципи управління валютним ризиком банку в сучасних умовах розвитку банківської системи.

Предметом дослідження є управління валютним ризиком банку.

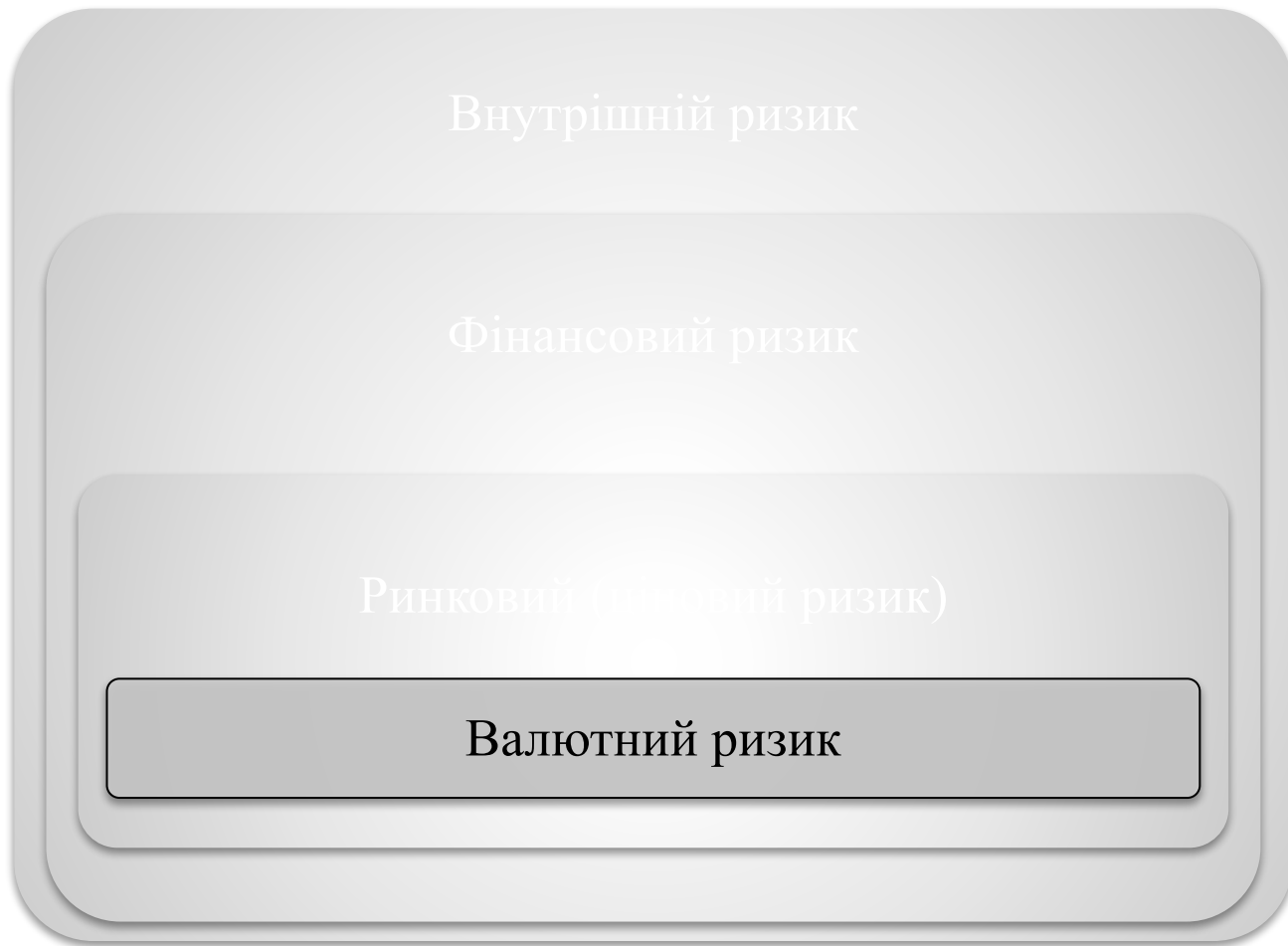

Рисунок 1 – Місце валютного ризику в системі банківських ризиків

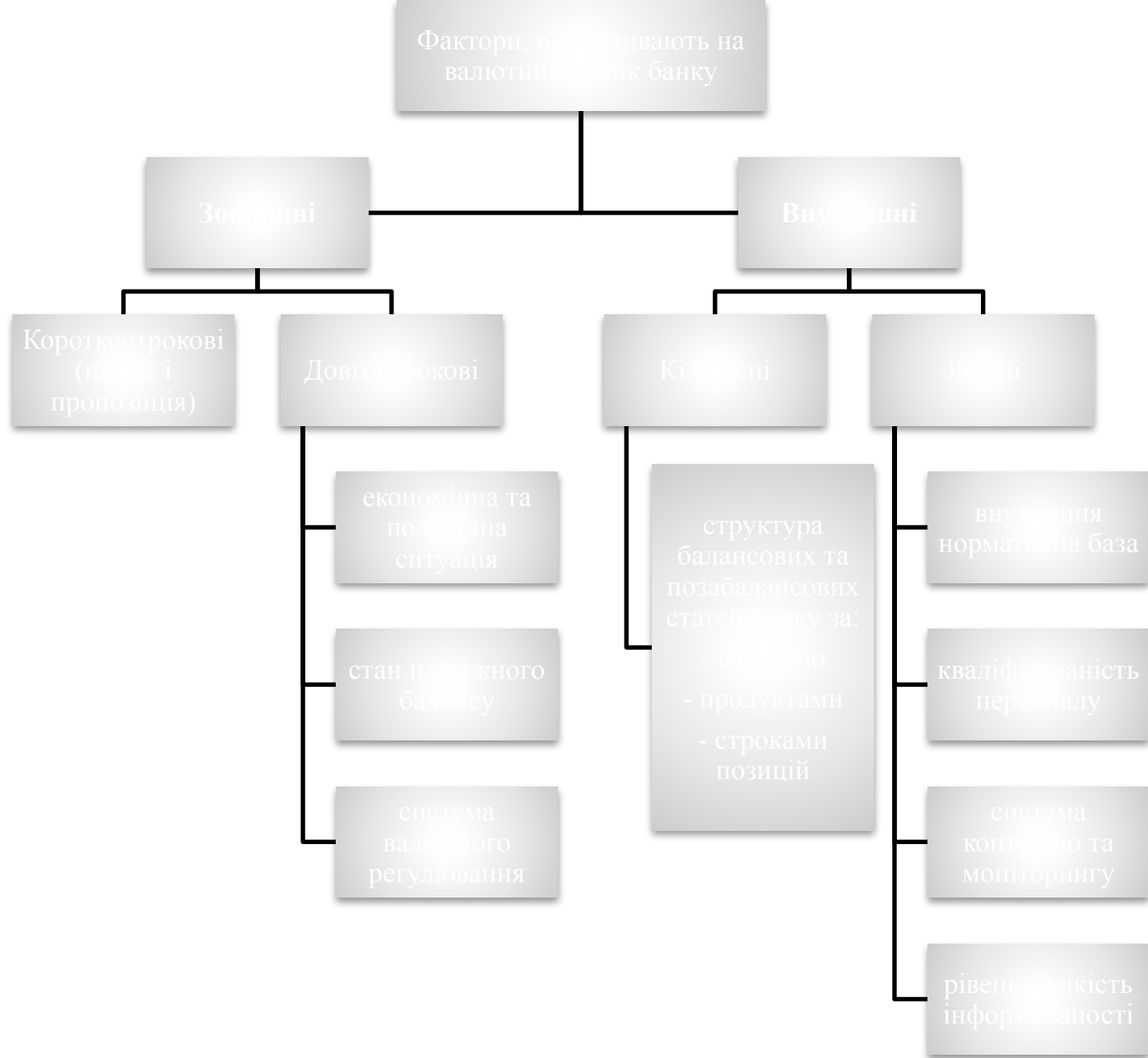

Рисунок 2 – Фактори, що впливають на валютний ризик банку

Стратегічний рівень управління

Загальні збори акціонерів	Спостережна рада банку	Правління банку	Комітет з ризик-менеджменту	КУАП	Тарифний комітет	Кредитний комітет
---------------------------	------------------------	-----------------	-----------------------------	------	------------------	-------------------

Тактичний рівень управління

Підрозділ з ризик-менеджменту	Служба внутрішнього аудиту
-------------------------------	----------------------------

Оперативний рівень управління

Фронт-офіс	Казначейство (мідл-офіс)	Бек-офіс
------------	--------------------------	----------

Рисунок 3 – Розподіл підрозділів банку, що приймають участь в управлінні валютним ризиком, згідно із ієрархічним підходом.

Таблиця 1 – Методи оцінки валютного ризику, їх переваги та недоліки

Методи оцінки валютного ризику		Переваги	Недоліки
<u>Коефіцієнтний метод</u>		швидкість та простота розрахунків, наочність	відображення ризику у статистиці
<u>Метод дисбалансів</u>		можливість розрахунку динамічної валютної позиції на основі прогнозних даних зміни валютних активів та зобов'язань	існування недоліків у концепції НБУ щодо методики розрахунку загальної валютної позиції банку
<u>VAR - методи</u>	Методи історичного моделювання	неважкий розрахунок та зручна інтерпретація	неможливо спрогнозувати втрати в умовах «шоків»
	Дельта-нормальний підхід	дозволяє прогнозувати втрати на коротких проміжках часу	в умовах кризи прогнози неточні і викривлені
	Метод Монте-Карло	дає точні результати за умови стабільності на коротких та середніх проміжках часу	складність розрахунків
<u>Стрес-тестування</u>	Сценарне стрес-тестування	дозволяє оцінити ризик за шоккових подій простий у застосуванні	вибір сценаріїв залежить від кваліфікованості експерта та є суб'єктивним
	Стрес-тестування за методом чутливості	дозволяє оцінити ризик за шоккових подій дозволяє здійснити оперативне стрес-тестування	бракує історичного та економічного змісту

Таблиця 2 - Порівняння світового та європейського підходів до методів стрес-тестування з українським

Назва методу стрес-тестування в Україні	Назва методу стрес-тестування за загальносвітовим (рекомендації МВФ та Світового банку)	Назва методу стрес-тестування за європейським підходом (Базельським підходом)
Сценарний аналіз	Аналіз ймовірно-невизначених подій	Метод еластичностей
Аналіз чутливості	Аналіз найбільш імовірних подій	Метод оцінки втрат
-	Аналіз помірно-несприятливих подій	Сценарний метод
-	Аналіз надзвичайних подій «виняткових, але можливих»	Індексний метод

Таблиця 3 – Класифікація методів мінімізації валютного ризику банку

Вид групи методів мінімізації валютного ризику	Переваги	Недоліки	Методи
На основі натурального управління валютною позицією банку	простота застосування; доступність	досить витратні методи хеджування валютного ризику; не дають змоги швидко реагувати на зміни зовнішнього середовища	-неттінг -структурне балансування за обсягами та строками - конверсійні операції - метод випередження та відставання -форфейтинг
На основі синтетичного управління валютною позицією банку	гнучкі інструменти, дозволяють швидко реагувати на зміни зовнішнього середовища; забезпечують легкість та швидкість управління валютною позицією банку	відсутність в Україні існування активного ринку строкових інструментів хеджування ризиків; законодавчі обмеження	- форварди - ф'ючерси - опціони -свопи

Застосування трансфертного ціноутворення як методу мінімізації валютного ризику

Трансфертна ціна **ВІД** ($ТЦ^{bid}_i$) за якою відділ управління позицією купує фінансові ресурси певного типу в ЦФВ(1.1)

$$ТЦ^{bid}_i = БС_i + Мк_i + M^{bid}_{стим_i} + M^{bid}_{дестим_i}$$

$БС_i$ – базова ставка для розрахунку трансферної ціни для даного типу фінансових ресурсів.

$Мк_i$ – компенсаційна маржа;

$M^{bid}_{стим_i}$ – стимулююча маржа;

$M^{bid}_{дестим_i}$ – де стимулююча маржа.

Трансфертна ціна **OFFER** ($ТЦ^{offer}_i$), за якою кошти купуються ЦФВ у відділу управління позицією (1.2)

$$ТЦ^{offer}_i = ТЦ^{bid}_i + КМ + Мк_i + M^{offer}_{стим_i} + M^{offer}_{дестим_i} \quad (1.2)$$

$ТЦ^{bid}_i$ – трансферна ціна ВІД для певного виду ресурсів.

$КМ$ – маржа казначейства

$Мк_i$ – компенсаційна маржа;

$M^{offer}_{стим_i}$ – стимулююча маржа;

$M^{offer}_{дестим_i}$ – де стимулююча маржа.

Таблиця 4 – Система контролю валютного ризику банку

№ п/п	Рівні контролю валютних ризиків	Органи банку, що задіяні у контролі	Функції органів контролю	Завдання органів контролю
1	Планування бізнесу та розробка стратегії	Правління банку	<ul style="list-style-type: none"> - встановлення параметрів ризику - встановлення лімітів відкритої валютної позиції - встановлення рівня «ризиковість - дохідність» 	Розробка середньострокового плану, що
2	Контроль на рівні менеджменту	Керівництво валютного департаменту		враховує вплив різних факторів контроль дотримання співвідношення «ризиковість - дохідність» на тактичному рівні
3	Дилінговий контроль	Керівництво казначейства	<ul style="list-style-type: none"> - визначення повноважень дилерів - вибір контрагентів, встановлення лімітів на контрагентів - формування звітності по лімітам 	Контроль на оперативному рівні встановленого співвідношення «ризиковість- дохідність»
4	Операційно-технологічний контроль	Працівники фронт- та бек-офісів	<ul style="list-style-type: none"> - укладання валютних угод - якісне обслуговування виконання угод 	Дотримання лімітів відкритої валютної позиції

Дякую за увагу!